

gjøre, nemlig at det saa overordentlig meget kommer an paa, hvad jeg tidligere har udtalt, hvorledes man opfatter disse Bestemmelser, hvilket Jæver man efter sin Jølelse og Overbevisning tilkægger dem; men efter den forskjellige Maade, hvorpaa man stiller sig, kommer man, som jeg ogsaa tidligere har bemærket, til at fordele Lys og Skygge paa en mærkelig Maade. Dette forekommer mig ogsaa at være Tilfældet med den ærede Forslagsstillers Stilling til Sagen. Naar Taleren er om de for Diebliffet gjældende Bestemmelser, fremhæver han stærkt de overordentlig store Vanskeligheder, der ere forbundne med deres Anvendelse; han taler saaledes stadigt kun om „Kirke“ — ikke fordi han ikke vel veed, at der ogsaa staar „Bede-hus“ — men han fremhæver Vanskeligheden ved at faae opført disse Bygninger og faae dem tilstrækkelig tørre, til at de kunne tages i Brug osv. Der staar dog, som sagt, ogsaa „Bede-huse“ og ved disse tror jeg virkelig ikke, at der vil møde store Vanskeligheder; de kunne jo opføres meget simpelt og meget billig, ja, de kunne endog bygges af Træ, saa at der slet ikke bliver Tale om nogen Stenbygning og Alt, hvad dertil hører. Det er altsaa slet ikke dette, hvorpaa det kommer an. Den ærede Forslagsstiller sagde: „Vilken Urimelighed er det dog ikke, at de skulle gjøre Alt dette og først, naar det er gjort, kunne komme og spørge, om de saa maa faae Lov til at danne en Valgmenighed; det kunde da maaske vise sig, at de havde gjort alle deres Anstrengelser forgæves.“ Dette Forhold vil vistnok ikke indtræde, ligesaa lidt som det hidtil er indtraadt. Naar en Valgmenighed ønskes dannet, og man henvender sig til Ministeriet derom med Antydning af, paa hvilken Maade man tænker sig Valgmenighedsloven gennemført, holder jeg mig fuldstændig overbevist om, at der ligesaa lidt i Fremtiden som hidtil vil blive gjort Vanskeligheder fra Ministeriets Side. Naar den ærede Forslagsstiller spurgte: „Svorfra skulle de saa faae Præster? og opstillede det som vanskeligt eller maaske umuligt at faae en Præst — ja, han fortalte jo, at nogle af de betaaende Valgmenigheder have været nær ved ingen Præst at kunne faae, hvad jeg dog ikke veed Noget om; det er mig ubekendt, og det er ikke opløst for Ministeriet — saa vil jeg dertil sige, at der kun er faare ringe Grund til at se dette Punkt saa mørkt; thi selv om man ganske ser bort fra de fjesviggste Præster, vil der rundt omkring være et stort Antal, at vælge imellem. Det ærede Medlem mente, at det var en Misforstaaelse at hentyde til de mange personelle Kapellaner, der komme frem og kunne benyttes dertil, fordi de, som han sagde, naar de komme til en Menighed, skulle hellige sig til Virksomheden i denne og ikke gaa over til en anden. Men dette er jo slet ikke Bessaffenheden af Stillingen som personel Kapellan. De personelle Kapellaner komme som Medhjælpere hos en Præst ved en

Menighed med den Tanke, at det er et forbi-gaaende Forhold, hvori de indtræde, og det er høist undtagelsesvis, at Forholdet bliver et andet, saa at det altsaa er ganske naturligt, at de efter nogle Aars Prøve og Erfaring, gaa over til Stillingen som Valgmenighedspræst, naar man ønsker dem dertil. Jeg maa endog antage, at det vil være det Heldigste, om den Mand, som man ønsker til Præst, har haft Leilighed til i nogle Aar at arbejde i saadan præstelig Virksomhed, idet jeg tror, at dette vil bære god Frugt for ham, naar han bliver Valgmenighedspræst. Jeg kan derfor ikke antage, at Vanskelighederne ville yttre sig paa den Maade, som den ærede Forslagsstiller mente. Men naar der saa paa den anden Side bliver Spørgsmaal om Følgerne af hans Forslag, saa ser han Alt fra den lyseste Side og kan ikke sige noget som helst Misligt eller Vanskeligt; han kan ikke fatte, at det overhovedet kunde tænkes, at hans Forslag skulde kunne afstedkomme den mindste Vanskelighed. Nu er det imidlertid Noget, som har fundet sit Udtryk paa mangfoldige Steder, ikke alene fra geistlig Side, men som netop fremhævedes i de Udtalelser, der i stor Mængde kom frem for 5 Aar siden, at man frygtede som det Mislige ved, at Valgmenighederne førtes ind i Kirken, at det, saaledes som Forholdene ere, vilde lede til Tilstande, der i kirkelig Henseende maatte anses for overmaade lidet ønskelige. Den ærede Forslagsstiller mente vel, at naar Valgmenighederne ikke skulde have deres egen Bygning, vilde de blive stilledes paa en ganske anden Maade end ellers og saa at sige mere smelte sammen med Sognemenigheden. Det kan vel være hans Tro og Haab, men jeg tror, at Mange have en anden Forestilling og mene, at der ligger i den hele Dannelse af Valgmenigheder Noget af en saadan Art, at det vilde være meget vanskeligt, at det Forhold, som det ærede Medlem tænker sig, skulde komme frem mellem Sognemenigheden og Valgmenigheden. Der vil ganske sikkert dergjennem komme mange Slags Misligheder frem — og det er dem, der paa mange Steder rundt omkring ere blevne befrgtede — som ville gjøre, at man ikke uden særdeles overveiende Grunde skulde gaa ind paa denne Forandring. Jeg tror derfor virkelig, at man ved at se, om jeg saa tør sige, lidt mere uheldet og upartiisk paa Forholdene i det Hele, maa sige, at det maa betragtes som et Gode, om denne Valgmenighedslov kunde komme til at indtage sin Plads og fremdeles virke paa samme Maade som hidtil, forudsat, hvad jeg gaar ud fra, at man ogsaa fra Synrelsens Side vilde vise al mulig Smødefømmen, hvor der var Leilighed dertil, ved Dannelsen af disse Valgmenigheder.

Der blev af den ærede Nagsdagsmand nævnt et Par Punkter, som iøvrigt ikke have stor Betydning, men som jeg dog, da de angik Uttringer fra min Side ved en tidligere Leilighed, med et